ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

षष्ठ काण्डे, पञ्चमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated Sep 30, 2022

- 1. This replaces the earlier version 1.0 dated March 31, 2022.
- 2. Corrections found and reported till September 15, 2022 are updated.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number 0.0 dated January 25, 2019 2nd Version Number 1.0 dated March 31, 2022.

Table of Contents

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः4
6.5 षष्ठ काण्डे पञ्चमः प्रञ्नः – सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

6 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

6.5 षष्ठ काण्डे पञ्चमः प्रञ्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

TS 6.5.1.1 - Kramam ा । इन्द्रो वृत्राय । वृत्राय वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् । अयच्छथ् सः । स वृत्रः । वृत्रो वजात् । वजादुद्यतात् । उद्यतादिबभेत् । उद्यतादित्युत् – यतात् । अबिभेथ् सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र । प्र हाः । हारस्ति । अस्ति वै । वा इदम् । इदम् मिय । मिय वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति । इति तस्मै । तस्मा उक्थ्यम् । उक्थ्यम् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मै । तस्मै द्वितीयम् । द्वितीयमुत् । उदयच्छत् । अयच्छथ् सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । न्। । मामे। मेप्र। प्रहाः। हारस्ति। अस्ति वै। वा इदम्। इदम् मिय । मिय वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति । इति तस्मै । 1 (50/51)

TS 6.5.1.2 - Kramam तस्मा उक्थ्यम् । उक्थ्यमेव । एव प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मै । तस्मै तृतीयम् । तृतीयमुत् । उदयच्छत् । अयच्छत् तम् । तम् विष्णुः । विष्णुरनु । अन्वतिष्ठत । अतिष्ठत जिह । जहीति । इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र । प्र हाः । हारस्ति । अस्ति वै। वा इदम्। इदम् मयि। मयि वीर्यम्। वीर्यम् तत्। तत्ते। ते प्र। प्र दास्यामि । दास्यामीति । इति तस्मै । तस्मा उक्थ्यम् । उक्थ्यमेव । एव प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तम् । तम् निर्मायम् । निर्मायम् भूतम् । निर्मायमिति निः-मायम् । भूतमहन्न् । अहन्. यज्ञः । यज्ञो हि । हि तस्यं । तस्यं माया । मायाऽऽसींत् । आसीद् यत् । यदुक्थ्यः । उक्थ्यो गृह्यते । गृह्यत इन्द्रियम् । इन्द्रियमेव । एव तत्। 2 (50/51) TS 6.5.1.3 - Kramam

तद् वीर्यम् । वीर्यम् यजमानः । यजमानो भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्के । वृङ्क इन्द्राय । इन्द्राय त्वा । त्वा बृहद्वते । बृहद्वते । व्यस्वते । बृहद्वत इति बृहत् – वते । वयस्वत इति । इत्याह ।

आहेन्द्राय । इन्द्राय हि । हि सः । स तम् । तम् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मै । तस्मै त्वा । त्वा विष्णवे । विष्णवे त्वा । त्वेति । इत्याह । आह यत् । यदेव । एव विष्णुः । विष्णुरन्वतिष्ठत । अन्वतिष्ठत जिह । अन्वतिष्ठतेत्यमु – अतिष्ठत । जहीति । इति तस्मात् । तस्माद् विष्णुम् । विष्णुमन्वाभजति । अन्वाभजति त्रिः । अन्वाभजतीत्यन् – आभजति । त्रिर् निः । निर् गृह्णाति । गृह्णाति त्रिः । त्रिर्. हि । हि सः । स तम् । तम् तस्मै । तस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छदेषः । एष ते । ते योनिः । योनिः पुनर्.हविः । पुनर्.हविरसि । पुनर्.हविरिति पुनः – हविः । असीति । इत्याह । आह पुनःपुनः । पुनःपुनर्. हि । पुनःपुनरिति पुनः – पुनः । 3 (50/55)

TS 6.5.1.4 - Kramam

अन्वायन्तीत्यनु – आयन्ति । तस्मोदात्मा । आत्मा चक्षुः । चक्षुरनु । अन्वेति । एति तस्मात् । तस्मादेकम् । एकम् यन्तम् । यन्तम् बहवः । बहवोऽनु । अनु यन्ति । यन्ति तस्मात् । तस्मादेकः । एको बहूनाम् । बहूनाम् भद्रः । भद्रो भवति । भवति तस्मात् । तस्मादेकः । एको बह्वीः । बह्वीर् जायाः । जाया विन्दते । विन्दते यदि । यदि कामयेत । कामयेताद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युरात्मानम् । आत्मानम् "यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयेयम् । यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेन । अर्पयेयमिति । इत्यन्तरा । अन्तराऽऽहवनीयम् । आहवनीयम् च । आहवनीयमित्या – हवनीयम् । च हविर्द्धानम् । हिवर्द्धानम् च । हिवर्द्धानमिति हिवः – धानम् । च तिष्ठन्न् । तिष्ठन्नव । अवं नयेत् ( ) । नयेदात्मानम् । **४** (**50/55**) TS 6.5.1.5 - Kramam आत्मानमेव । एव यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयति । यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेन । अर्पयति यदि । यदि कामयेत । कामयेत यजमानम् । यजमानम् यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयेयम् ।

यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेन । अर्पयेयमिति । इत्यन्तरा ।

अन्तरा सदोहविर्द्धाने । सदोहविर्द्धाने तिष्ठन् । सदोहविर्द्धाने इति सदः – हविर्द्धाने । तिष्ठन्नव । अव नयेत् । नयेद् यजमानम् । यजमानमेव । एव यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयति । यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेनं । अर्पयति यदि । यदि कामयेत । कामयेत सदस्यान् । सदस्यान्, यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयेयम् । यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेन । अर्पयेयमिति । इति सदः । सद आलभ्यं । आलभ्यावं । आलभ्येत्यां – लभ्यं । अवं नयेत् । नयेथ् सदस्यान् । सदस्यानेव । एव यज्ञयशसेन । यज्ञयशसेनार्पयति । यज्ञयशसेनेति यज्ञ – यशसेन । अर्पयतीत्यर्पयति ॥ 5 (33/40) (इतीं - न्द्रियमेव - पुनः पुन - र्नयेत् - त्रयस्त्रिङ्शच्च) (A1) TS 6.5.2.1 - Kramam आयुर् वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यद् ध्रुवः । ध्रुव उत्तमः । उत्तमो ग्रहाणाम् । उत्तम इत्युत् – तमः । ग्रहाणाम् गृह्यते । गृह्यते तस्मात् । तस्मादायुः । आयुः प्राणानाम् । प्राणानामुत्तमम् । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उत्तमम् मूर्द्धानम् ।

उत्तममित्युत् – तमम् । मूर्द्धानम् दिवः । दिवो अरतिम् । अरतिम् पृथिव्याः । पृथिव्या इति । इत्याह । आह मूर्द्धानम् । मूर्द्धानमेव । एवैनम् । एन ए समानानाम् । समानानाम् करोति । करोति वैश्वानरम् । वैश्वानरमृतायं । ऋतायं जातम् । जातमग्निम् । अग्निमिति । इत्याह । आह वैश्वानरम् । वैश्वानर⊎् हि । हि देवतया । देवतयाऽऽयुः । आयुरुभयतोवैश्वानरः । उभयतोवैश्वानरो गृह्यते । उभयतोवैश्वानर इत्युभयतः – वैश्वानरः । गृह्यते तस्मात् । तस्मादुभयतः । उभयतः प्राणाः । प्राणा अथस्तात् । प्राणा इति प्र-अनाः । अधस्तांच् च । चोपरिष्टात् । उपरिष्टाच् च । चार्छिनः । अर्द्धिनोऽन्ये । अन्ये ग्रहाः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्तेऽर्द्धी । अर्द्धी ध्रुवः । ध्रुवस्तस्मात् । तस्मादर्द्धी । 6 (50/55) TS 6.5.2.2 - Kramam अर्द्ध्यवाङ् । अवाङ् प्राणः । प्राणोऽन्येषाम् । प्राण इति प्र–अनः । उपोप्तेऽन्ये । उपोप्त इत्युप – उप्ते । अन्ये ग्रहाः । ग्रहाः साद्यन्ते ।

साद्यन्तेऽनुपोप्ते । अनुपोप्ते ध्रुवः । अनुपोप्त इत्यनुप – उप्ते ।

```
ध्रुवस्तस्मात् । तस्मादस्थ्ना । अस्थ्नाऽन्याः । अन्याः प्रजाः ।
प्रजाः प्रतितिष्ठन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । प्रतितिष्ठन्ति मा ्सेन ।
प्रतितिष्ठन्तीति प्रति – तिष्ठन्ति । मार्सेनान्याः । अन्या असुराः ।
अस्रा वै । वा उत्तरतः । उत्तरतः पृथिवीम् । उत्तरत इत्युत्–तरतः ।
पृथिवीम् पर्याचिकीर.षन् । पर्याचिकीर.षन् ताम् ।
पर्याचिकीर्.षत्रिति परि-आचिकीर्.षत्र् । ताम् देवाः । देवा ध्रुवेण ।
धुवेणांदृ एहन् । अदृ एहन् तत् । तद् धुवस्य । धुवस्य धुवत्वम् ।
धुवत्वम् यत् । धुवत्वमिति धुव – त्वम् । यद् धुवः । धुव उत्तरतः ।
उत्तरतः साद्यते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । साद्यते धृत्यै ।
धृत्या आयुः । आयुर् वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् ।
यद् धुवः । धुव आत्मा । आत्मा होता । होता यत् । यद्धोतृचमसे ।
होतृचमसे धुवम् । होतृचमस इति होतृ – चमसे । धुवमवनयति ।
अवनयत्यात्मन् । अवनयतीत्यव – नयति । आत्मन्नेव ।
एव यज्ञस्य ( ) । यज्ञस्यायुः । ७ (५०/६२)
```

षष्ठ काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

TS 6.5.2.3 - Kramam आयुर् दधाति । दुधाति पुरस्तात् । पुरस्तादुक्थस्य । उक्थस्यावनीयः । अवनीय इति । अवनीय इत्यंव – नीयः । इत्याहुः । आहुः पुरस्तात् । पुरस्ताद्धि । ह्यायुषः । आयुषो भुङ्के । भुङ्के मद्ध्यतः । मद्ध्यतोऽवनीयः । अवनीय इति । अवनीय इत्यव–नीयः । इत्याहुः । आहुर् मद्ध्यमेन । मद्ध्यमेन हि । ह्यायुषः । आयुषो भुङ्के । भुङ्क . उत्तरार्द्धे । उत्तरार्द्धेऽवनीयः । उत्तरार्द्ध इत्युत्तर–अर्द्धे । अवनीय इति । अवनीय इत्यव – नीयः । इत्याहुः । आहुरुत्तमेन । उत्तमेन हि । उत्तमेनेत्युत् – तमेन । ह्यायुषः । आयुषो भुङ्क्ते । भुङ्क्ते वैश्वदेव्याम् । वैश्वदेव्यामृचि । वैश्वदेव्यामिति वैश्व-देव्याम् । ऋचि शस्यमानायाम् । शस्यमानायामव । अव नयति । नयति वैश्वदेव्यः । वैश्वदेव्यां वै । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । वै प्रजाः । प्रजाः प्रजासु । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजास्वेव । प्रजास्विति प्र – जासुं । एवायुः । आयुर् दधाति । दधातीति दधाति ॥ 8 (39/48) (ध्रुवस्तस्मा – देव यज्ञस्यै – कान्न चत्वारिङ्शच्च) (A2)

TS 6.5.3.1 - Kramam

यज्ञेन वै । वै देवाः । देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन्न् । आयन् ते । तेऽमन्यन्त । अमन्यन्त मनुष्याः । मनुष्यां नः । नोऽन्वाभविष्यन्ति । अन्वाभविष्यन्तीति । अन्वाभविष्यन्तीत्यम् – आभविष्यन्ति । इति ते । ते सम्वथ्सरेण । सम्वथ्सरेण योपयित्वा । सम्वथ्सरेणेति सम् – वथ्सरेण । योपयित्वा सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायत्र् । आयन् तम् । तमृषयः । ऋषय ऋतुग्रहैः । ऋतुग्रहैरेव । ऋतुग्रहैरित्यृतु – ग्रहैः । एवानुं । अनु प्र । प्राजानन्न् । अजानन्. यत् । यदृतुग्रहाः । ऋतुग्रहा गृह्यन्ते । ऋतुग्रहा इत्यृतु – ग्रहाः । गृह्यन्ते सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य प्रज्ञात्यै । प्रज्ञात्यै द्वादश । प्रज्ञात्या इति प्र – ज्ञात्यै । द्वादंश गृह्यन्ते । गृह्यन्ते द्वादंश । द्वादंश मासाः । मासाः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः सम्वथ्सरस्य । सम्वथ्सर इति सम् – वथ्सरः । सम्वथ्सरस्य प्रज्ञात्यै । सम्वथ्सरस्येति सम् – वथ्सरस्य ।

षष्ठ काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

प्रज्ञात्यै सह । प्रज्ञात्या इति प्र-ज्ञात्यै । सह प्रथमौ । प्रथमौ गृह्येते । गृह्येते सह । गृह्येते इति गृह्येते । सहोत्तमौ । उत्तमौ तस्मात् । उत्तमावित्युत् – तमौ । तस्माद् द्वौद्वौ । द्वौद्वावृतू । द्वौद्वाविति द्वौ –द्वौ । ऋतू उभयतोमुखम् । ऋतू इत्यृतू । उभयतोमुखमृतुपात्रम् । उभयतोमुखमित्युभयतः - मुखम् । ऋतुपात्रम् भवति । ऋतुपात्रमित्यृतु – पात्रम् । भवति कः । को हि । 9 (50/67) हि तत्। तद् वेदं। वेद यतः। यतं ऋतूनाम्। ऋतूनाम् मुखंम्। मुखमृतुना । ऋतुना प्र । प्रेष्य । इष्येति । इति षट् । षट् कृत्वः । कृत्व आह । आह षट् । षड् वै । वा ऋतवः । ऋतव ऋतून् । ऋतूनेव । एव प्रीणाति । प्रीणात्यृतुभिः । ऋतभिरिति । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । इति चतुः । चतुश्चतुष्पदः । चतुष्पद एव । चतुष्पद् इति चतुः – पदः । एव पशून् । पशून् प्रीणाति । प्रीणाति द्विः । द्विः पुनः । पुनर्. ऋतुना । ऋतुनाऽऽह । आह द्विपदः । द्विपदं एव । द्विपद इति द्वि – पदः । एव प्रीणाति । प्रीणात्यृतुना । ऋतुना प्र। प्रेष्य । इष्येति । इति षट् । षट् कृत्वः । कृत्वं आह ।

आहर्तुभिः । ऋतुभिरिति । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । इति चतुः । चतुस्तस्मात् । तस्माच् चतुष्पादः । चतुष्पादः पशवः । चतुष्पाद इति चतुः – पादः । पशवं ऋतून् । ऋतूनुपं । उपं जीवन्ति । जीवन्ति द्विः । द्विः पुनः । 10 (50/55) **TS 6.5.3.3 - Kramam** पुनर्. ऋतुना । ऋतुनाऽऽह । आह तस्मात् । तस्माद् द्विपादः । द्विपादश्चतुष्पदः । द्विपाद इति द्वि – पादः । चतुष्पदः पशून् । चतुष्पद इति चतुः-पदः । पशूनुप । उप जीवन्ति । जीवन्त्यृतुना । ऋतुना प्र। प्रेष्य । इष्येति । इति षट् । षट् कृत्वः । कृत्वं आह । आहर्तुभिः । ऋतुभिरिति । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । इति चतुः । चतुर् द्विः । द्विः पुनः । पुनर्. ऋतुना । ऋतुनाऽऽह । आहाक्रमणम् । आक्रमणमेव । आक्रमणमित्या – क्रमणम् । एव तत् । तथ् सेतुम् । सेतुम् यजमानः । यजमानः कुरुते । कुरुते सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य समष्ट्यै । समष्ट्यै न । समष्ट्या इति सम् – अष्ट्यै । नान्यः । अन्योऽन्यम् । अन्यमनु । अनु प्र । प्र पद्येत । पद्येत यत् । यदन्यः । अन्योऽन्यम् ।

अन्यमनुप्रपद्येत । अनुप्रपद्येतर्तुः । अनुप्रपद्येतेत्यंनु – प्रपद्येत । ऋतुर्. ऋतुम् । ऋतुमनु । अनु प्र । प्र पद्येत । पद्येतर्तवः । ऋतवो मोहुकाः । मोहुकाः स्युः ( ) । स्युः प्रसिद्धम् । 11 (50/57) TS 6.5.3.4 - Kramam प्रसिद्धमेव । प्रसिद्धमिति प्र – सिद्धम् । एवाद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युर् दक्षिणेन । दक्षिणेन प्र । प्र पद्यते । पद्यते प्रसिद्धम् । प्रसिद्धम् प्रतिप्रस्थाता । प्रसिद्धमिति प्र – सिद्धम् । प्रतिप्रस्थातोत्तरेण । प्रतिप्रस्थातेति प्रति – प्रस्थाता । उत्तरेण तस्मात् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । तस्मादादित्यः । आदित्यः षट् । षण्मासः । मासो दक्षिणेन । दक्षिणेनैति । एति षट् । षडुत्तरेण । उत्तरेणोपयामगृहीतः । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । उपयामगृहीतोऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि सर्सर्पः । सर्सर्पोऽसि । सर्सर्प इति सम् – सर्पः । अस्यर्हस्पत्यायं । अण्हस्पत्यायं त्वा । अण्हस्पत्यायेत्यण्हः – पत्याय । त्वेति । इत्याह । आहास्ति । अस्ति त्रयोदशः । त्रयोदशो मासः । त्रयोदश इति त्रयः – दशः । मास इति । इत्याहुः । आहुस्तम् ।

तमेव । एव तत् । तत् प्रींणाति । प्रीणातीति प्रीणाति ॥ 12 (34/43) (को - जीवन्ति द्विः - स्यु - श्रतुंस्त्रिण्शच्च) (A3) TS 6.5.4.1 - Kramam सुवर्गाय वै । सुवर्गायेति सुवः – गाय । वा एते । एते लोकाय । लोकायं गृह्यन्ते । गृह्यन्ते यत् । यदृतुग्रहाः । ऋतुग्रहा ज्योतिः । ऋतुग्रहा इत्यृतु – ग्रहाः । ज्योतिरिन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी यत् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । यदैन्द्राग्नम् । ऐन्द्राग्नमृतुपात्रेण । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । ऋतुपात्रेणं गृह्णाति । ऋतुपात्रेणेत्यृतु – पात्रेण । गृह्णाति ज्योतिः । ज्योतिरेव । एवास्मै । अस्मा उपरिष्टात् । उपरिष्टाद् दधाति । दधाति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्या ओजोभृतौ । अनुख्यात्या इत्यनु – ख्यात्यै । ओजोभृतौ वै। ओजोभृतावित्योजः – भृतौ । वा एतौ । एतौ देवानाम् । देवानाम् ँयत् । यदिन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी यत् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । यदैन्द्राग्नः । ऐन्द्राग्नो गृह्यते । ऐन्द्राग्न इत्यैन्द्र – अग्नः । गृह्यत ओजः । ओज एव । एवाव ।

षष्ठ काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

अव रुन्धे । रुन्धे वैश्वदेवम् । वैश्वदेव ए शुक्रपात्रेण । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । शुक्रपात्रेण गृह्णाति । शुक्रपात्रेणेति शुक्र – पात्रेण । गृह्णाति वैश्वदेव्यः । वैश्वदेव्यो वै । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । वैश्वदेव्या । पूजा असौ । पूजा इति प्र – जाः । असावादित्यः । आदित्यः शुक्रः । शुक्रो यत् । यद् वैश्वदेवम् । वैश्वदेव ए शुक्रपात्रेण । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । शुक्रपात्रेण गृह्णाति । शुक्रपात्रेणेति । शुक्रपात्रेण । गृह्णाति तस्मात् । तस्माद्सौ । असावादित्यः () । आदित्यः सर्वाः । 13 (50/66)

TS 6.5.4.2 - Kramam

सर्वाः प्रजाः । प्रजाः प्रत्यङ्ङ् । प्रजा इति प्र – जाः । प्रत्यङ्ङुत् । उदेति । एति तस्मात् । तस्माथ् सर्वः । सर्व एव । एव मन्यते । मन्यते माम् । माम् प्रति । प्रत्युत् । उदगात् । अगादिति । इति वैश्वदेवम् । वैश्वदेव र शुक्रपात्रेणं । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । शुक्रपात्रेणं गृह्णाति । शुक्रपात्रेणं ति शुक्र – पात्रेणं । गृह्णाति वैश्वदेव्यः । वैश्वदेव्यो वै । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । गृह्णाति वैश्वदेव्यः । वैश्वदेव्यो वै । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । वै प्रजाः । प्रजास्तेजः । प्रजा इति प्र – जाः । तेजः शुक्रः ।

शुक्रो यत् । यद् वैश्वदेवम् । वैश्वदेव ए शुक्रपात्रेणं । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । शुक्रपात्रेणं गृह्णाति । शुक्रपात्रेणेति शुक्र – पात्रेणं । गृह्णाति प्रजास्तु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति प्र — जासु । एव तेजः । तेजो दधाति । दधातीति दधाति ॥ 14 (30/38) (तस्मादसावादित्य – स्त्रिङ्शच्चं) (४४) TS 6.5.5.1 - Kramam इन्द्रो मरुद्भिः । मरुद्भिः साम् विद्येन । मरुद्भिरिति मरुत्-भिः । साम् विद्येन माद्ध्यन्दिने । साम् विद्येनेति साम् – विद्येन । माद्ध्यन्दिने सवने । सवने वृत्रम् । वृत्रमहन्न् । अहन्. यत् । यन् माद्ध्यन्दिने । माद्ध्यन्दिने सवने । सवने मरुत्वतीयाः । मरुत्वतीया गृह्यन्ते । गृह्यन्ते वार्त्रघ्नाः । वार्त्रघ्ना एव । वार्त्रघ्ना इति वार्त्र – घ्नाः । एव ते । ते यजमानस्य । यजमानस्य गृह्यन्ते । गृह्यन्ते तस्य । तस्य वृत्रम् । वृत्रम् जघ्नुषः । जघ्नुषं ऋतवः । ऋतवोऽमुह्यन् । अमुह्यन्थ् सः । स ऋतुपात्रेणं । ऋतुपात्रेणं मरुत्वतीयान् । ऋतुपात्रेणेत्यृतु – पात्रेण । मरुत्वतीयानगृह्णात् ।

अगृह्णात् ततः । ततो वै । वै सः । स ऋतून् । ऋतून् प्र । प्राजानात् । अजानाद् यत् । यदृतुपात्रेण । ऋतुपात्रेण मरुत्वतीयाः । ऋतुपात्रेणेत्यृतु – पात्रेणं । मरुत्वतीयां गृह्यन्ते । गृह्यन्तं ऋतूनाम् । ऋतूनाम् प्रज्ञात्यै । प्रज्ञात्यै वज्रम् । प्रज्ञात्या इति प्र – ज्ञात्यै । वज्रम् वै । वा एतम् । एतम् यजमानः । यजमानो भ्रातृव्याय । भ्रातृव्याय प्र । प्र हरित । हरित यत् । यन् मरुत्वतीयाः । मरुत्वतीया उत्। उदेव। एव प्रथमेन । प्रथमेन यच्छति । 15 (50/56) TS 6.5.5.2 - Kramam यच्छति प्र । प्र हरित । हरित द्वितीयेन । द्वितीयेन स्तृणुते । स्तृणुते तृतीयेन । तृतीयेनायुंधम् । आयुंधम् वै । वा एतत् । एतद् यजमानः । यजमानः सम् । स ७ स्कुरुते । कुरुते यत् । यन् मरुत्वतीयाः । मरुत्वतीया धनुः । धनुरेव । एव प्रथमः । प्रथमो ज्या । ज्या द्वितीयः । द्वितीय इषुः । इषुस्तृतीयः । तृतीयः प्रति । प्रत्येव। एव प्रथमेन। प्रथमेन धत्ते। धत्ते वि। विसृजति। सृजति द्वितीयेन । द्वितीयेन विद्ध्यति । विद्ध्यति तृतीयेन । तृतीयेनेन्द्रः । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रज् हत्वा । हत्वा पराम् । पराम् परावतम् ।

परावतमगच्छत् । परावतमिति परा – वतम् । अगच्छदप । अपाराधम् । अराधमिति । इति मन्यमानः । मन्यमानः सः । स हरितः । हरितोऽभवत् । अभवथ् सः । स एतान् । एतान् मरुत्वतीयान् । मरुत्वतीयानात्मस्परणान् । आत्मस्परणानपञ्चत् । आत्मस्परणानित्यात्म – स्परणान् । अपञ्यत् तान् । तानगृह्णीत । अगृह्णीत प्राणम् । 16 (50/52) TS 6.5.5.3 - Kramam प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एव प्रथमेन । प्रथमेनास्पृण्त । अस्पृणुतापानम् । अपानम् द्वितीयेन । अपानमित्यप – अनम् । द्वितीयेनात्मानम् । आत्मानम् तृतीयेन । तृतीयेनात्मस्परणाः । आत्मस्परणा वै । आत्मस्परणा इत्यात्म – स्परणाः । वा एते । एते यजमानस्य । यजमानस्य गृह्यन्ते । गृह्यन्ते यत् । यन् मरुत्वतीयाः । मरुत्वतीयाः प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एव प्रथमेन । प्रथमेन स्पृणुते । स्पृणुतेऽपानम् । अपानम् द्वितीयेन । अपानमित्यप – अनम् । द्वितीयेनात्मानम् । आत्मानम् तृतीयेन । तृतीयेनेन्द्रः । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रमहन्न् ।

अहन् तम् । तम् देवाः । देवा अब्रुवन् । अब्रुवन् महान् । महान्. वै । वा अयम् । अयमभूत् । अभूद् यः । यो वृत्रम् । वृत्रमवधीत् । अवधीदिति । इति तत् । तन् महेन्द्रस्य । महेन्द्रस्य महेन्द्रत्वम् । महेन्द्रस्येति महा – इन्द्रस्य । महेन्द्रत्व ए सः । महेन्द्रत्वमिति महेन्द्र - त्वम् । स एतम् । एतम् माहेन्द्रम् । माहेन्द्रमुं द्धारम् । माहेन्द्रमिति माहा – इन्द्रम् । उद्धारमुत् । उद्धारमित्युत् – हारम् । उदहरत । अहरत वृत्रम् । वृत्रण् हत्वा । हत्वाऽन्यासुं । अन्यासुं देवतासु ( ) । देवतास्वधिं । अधि यत् । यन् माहेन्द्रः । माहेन्द्रो गृह्यते । माहेन्द्र इति माहा – इन्द्रः । गृह्यत उद्धारम् । उद्धारमेव । उद्धारमित्युत् – हारम् । एव तम् । तम् ँयजमानः । यजमान उत् । उद्धेरते । हरतेऽन्यासु । अन्यासु प्रजासु । प्रजास्वधि । प्रजास्विति प्र – जासु । अधि शुक्रपात्रेण । शुक्रपात्रेणं गृह्णाति । शुक्रपात्रेणेति शुक्र – पात्रेणं । गृह्णाति यजमानदेवत्यः । यजमानदेवत्यो वै । यजमानदेवत्यं इति यजमान – देवत्यः । वै माहेन्द्रः । माहेन्द्रस्तेजः ।

माहेन्द्र इति माहा – इन्द्रः । तेजः शुक्रः । शुक्रो यत् । यन् माहेन्द्रम् । माहेन्द्र*्* शुक्रपात्रेणं । माहेन्द्रमिति माहा – इन्द्रम् । शुक्रपात्रेण गृह्णाति । शुक्रपात्रेणेति शुक्र-पात्रेण । गृह्णाति यजमाने । यजमान एव । एव तेजः । तेजो दधाति । दधातीति दधाति ॥ 17 (78/95) (प्रथमेना – गृह्णीत – देवतास्व – ष्टाविङ्शतिश्च) (A5) TS 6.5.6.1 - Kramam अदितिः पुत्रकामा । पुत्रकामा साद्ध्येभ्यः । पुत्रकामेति पुत्र – कामा । साद्ध्येभ्यो देवेभ्यः । देवेभ्यो ब्रह्मौदनम् । ब्रह्मौदनमपचत् । ब्रह्मौदनमिति ब्रह्म – ओदनम् । अपचत् तस्यै । तस्या उच्छेषणम् । उच्छेषणमददुः । उच्छेषणमित्युत् – शेषणम् । ॥ अददुस्तत् । तत् प्र । प्राञ्जात् । आञ्जाथ् सा । सा रेतः । रेतोऽधत्त । अधत्त तस्यै । तस्यै चत्वारः । चत्वारं आदित्याः । आदित्या अजायन्त । अजायन्त सा । सा द्वितीयम् । द्वितीयमपचत् । अपचथ् सा । साऽमन्यत । अमन्यतोच्छेषणात् । उच्छेषणान् मे ।

उच्छेषणादित्युत् – शेषणात् । म इमे । इमेऽज्ञत । अज्ञत यत् । यदग्रे । अग्रे प्राशिष्यामि । प्राशिष्यामीतः । प्राशिष्यामीति प्र – अशिष्यामि । इतो में । मे वसीया ्सः । वसीया ्सो जनिष्यन्ते । जनिष्यन्त इति । इति सा । साऽग्रे । अग्रे प्र । प्राञ्जात् । आञ्जाथ् सा । सा रेतः । रेतोऽधत्त । अधत्त तस्यै । तस्यै व्यृद्धम् । व्यृद्धमाण्डम् । व्यृद्धमिति वि – ऋद्धम् । आण्डमजायत । अजायत सा । साऽऽदित्येभ्यः । आदित्येभ्यं एव । एव तृतीयम् । 18 (50/56) TS 6.5.6.2 - Kramam तृतीयमपचत् । अपचद् भोगाय । भोगाय मे । म इदम् । इद७ श्रान्तम् । श्रान्तमस्तु । अस्त्विति । इति ते । तेऽब्रुवन् । अब्रुवन् वरम् । वरम् वृणामहै । वृणामहै यः । योऽतः । अतो जायातै । जायाता अस्माकम् । अस्माक् ् सः । स एकः । एकोऽसत् । असद् यः । योऽस्य । अस्य प्रजायाम् । प्रजायामृद्ध्यातै । प्रजायामिति प्र – जायाम् । ऋद्ध्याता अस्माकम् । अस्माकम् भोगाय । भोगाय भवात् । भवादिति । इति ततः । ततो विवस्वान् । विवस्वानादित्यः । आदित्योऽजायत ।

अजायत तस्य । तस्य वै । वा इयम् । इयम् प्रजा । प्रजा यत् । प्रजेति प्र – जा । यन् मनुष्याः । मनुष्यास्तासु । तास्वेकः । एक एव । एवर्द्धः । ऋद्धो यः । यो यजते । यजते सः । स देवानाम् । देवानाम् भोगाय । भोगाय भवति । भवति देवाः । देवा वै । वै यज्ञात् । यज्ञाद् रुद्रम् । 19 (50/52) TS 6.5.6.3 - Kramam रुद्रमन्तः । अन्तरायन् । आयन्थ् सः । स आदित्यान् । आदित्यानन्वाक्रमत । अन्वाक्रमत ते । अन्वाक्रमतेत्यनु – आक्रमत । ते द्विदेवत्यान् । द्विदेवत्यान् प्र । द्विदेवत्यानिति द्वि – देवत्यान् । प्रापद्यन्त । अपद्यन्त तान् । तान् न । न प्रति । प्रति प्र । प्रायच्छन्न् । ॥ । ॥ ॥ । अयच्छन् तस्मात् । तस्मादपि । अपि वद्ध्यम् । वद्ध्यम् प्रपन्नम् । प्रपन्नम् न । प्रपन्नमिति प्र-पन्नम् । न प्रति । प्रति प्र । प्र यच्छन्ति । यच्छन्ति तस्मात् । तस्माद् द्विदेवत्येभ्यः । द्विदेवत्येभ्य आदित्यः । द्विदेवत्येभ्य इति द्वि – देवत्येभ्यः । आदित्यो निः । निर्गृह्यते । गृह्यते यत् । यदुच्छेषणात् । उच्छेषणादजायन्त । उच्छेषणादित्युत् – शेषणात् । अजायन्त तस्मात् ।

षष्ठ काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

तस्मादुच्छेषणात् । उच्छेषणाद् गृह्यते । उच्छेषणादित्युत्-शेषणात् । गृह्यते तिसृभिः । तिसृभिर्. ऋग्भिः । तिसृभिरितं तिसृ – भिः । ऋग्भिर् गृह्णाति । ऋग्भिरित्यृक् – भिः । गृह्णाति माता । माता पिता । पिता पुत्रः । पुत्रस्तत् । तदेव । एव तत् । तन् मिथुनम् । मिथुनमुल्बम् । उल्बम् गर्भः । गर्भो जरायु । जरायु तत् । तदेव । एव तत् । तन् मिथुनम् । 20 (50/58) मिथुनम् पशवः । पशवो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्य ऊर्क् । ऊर्ग् दिधं । दिधं दद्ध्ना । दद्ध्ना मद्ध्यतः । मद्ध्यतः श्रीणाति । श्रीणात्यूर्जम् । ऊर्जमेव । एव पशूनाम् । पशूनाम् मद्ध्यतः । मद्ध्यतो दधाति । दधाति शृतातङ्क्येन । ञृतातङ्क्येन मेद्ध्यत्वायं । ञृतातङ्क्येनेति ञृत – आतङ्क्येन । मेद्ध्यत्वाय तस्मात् । मेद्ध्यत्वायेति मेद्ध्य – त्वायं । तस्मादामा । आमा पक्वम् । पक्वम् दुहे । दुहे पश्वः । पश्वो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्यः परिश्रित्यं । परिश्रित्यं गृह्णाति ।

परिश्रित्येति परि – श्रित्य । गृह्णाति प्रतिरुद्ध्य । प्रतिरुद्ध्यैव ।

प्रतिरुद्ध्येति प्रति – रुद्ध्यं । एवास्मैं । अस्मै पशून् । पश्र्न् गृह्णाति । गृह्णाति पश्रवः । पश्रवो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्य एषः । एष रुद्रः । रुद्रो यत् । यदग्निः । अग्निः परिश्रित्य । परिश्रित्य गृह्णाति । परिश्रित्येति परि – श्रित्य । गृह्णाति रुद्रात् । रुद्रादेव । एव पशून् । पशूनन्तः । अन्तर् दंधाति । दधात्येषः । 21 (50/55) TS 6.5.6.5 - Kramam एष वै । वै विवस्वान् । विवस्वानादित्यः । आदित्यो यत् । यदुपार्शुसवनः । उपार्शुसवनः सः । उपार्शुसवन इत्युपा एशु – सर्वनः । स एतम् । एतमेव । एव सोमपीथम् । सोमपीथम् परि । सोमपीथमिति सोम – पीथम् । परि राये । शय आ। आ तृतीयसवनात्। तृतीयसवनाद् विवस्वः। तृतीयसवनादितिं तृतीय – सवनात् । विवस्व आदित्य । आदित्यैषः । एष तें । ते सोमपीथः । सोमपीथ इति । सोमपीथ इति सोम – पीथः । इत्याह । आह विवस्वन्तम् । विवस्वन्तमेव । एवादित्यम् । आदित्य ए सोमपीथेन । सोमपीथेन सम् ।

सोमपीथेनेति सोम – पीथेन । समर्द्धयति । अर्द्धयति या । या दिव्या । दिव्या वृष्टिः । वृष्टिस्तया । तया त्वा । त्वा श्रीणामि । श्रीणामीति । इति वृष्टिकामस्य । वृष्टिकामस्य श्रीणीयात् । वृष्टिकामस्येति वृष्टि – कामस्य । श्रीणीयाद् वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवाव । अवं रुन्धे । रुन्धे यदि । यदि ताजक् । ताजक् प्रस्कन्देत् । प्रस्कन्देद् वर्.षुंकः । प्रस्कन्देदिति प्र – स्कन्देत् । वर्.षुंकः पर्जन्यः । पर्जन्यः स्यात् । स्याद् यदि । यदि चिरम् । चिरमवर्.षुकः । अवर्.षुको न ( ) । न सादयति । सादयत्यसन्नात् । असन्नाद्धि । हि प्रजाः । प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्ते न । प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । नानु । अनु वषट् । वषट् करोति । करोति यत् । यदनुवषट्कुर्यात् । अनुवषट्कुर्याद् रुद्रम् । अनुवषट्कुर्यादित्यनु – वषट्कुर्यात् । रुद्रम् प्रजाः । प्रजा अन्ववसृजेत् । प्रजा इति प्र – जाः । अन्ववसृजेन् न । अन्ववसृजेदित्यनु – अवसृजेत् । न हुत्वा । हुत्वाऽनु । अन्वीक्षेत । ईक्षेत यत् । यदन्वीक्षेत । अन्वीक्षेत चक्षुः । अन्वीक्षेतेत्यंनु – ईक्षेत ।

```
चक्षुरस्य । अस्य प्रमायुकम् । प्रमायुक्ध स्यात् । प्रमायुकमिति
प्र – मायुकम् । स्यात् तस्मात् । तस्मान् न । नान्वीक्ष्यः ।
अन्वीक्ष्य इत्यनु – ईक्ष्यः ॥ 22 (77/91)
(एव – यज्ञा – ज्जरायु तदेव तद – न्तर्दधाति – न –
सप्तविर्शतिश्च) (A6)
<u>TS 6.5.7.1 - Kramam</u>
अन्तर्यामपात्रेणं सावित्रम् । अन्तर्यामपात्रेणेत्यन्तर्याम – पात्रेणं ।
सावित्रमाग्रयणात् । आग्रयणाद् गृह्णाति । गृह्णाति प्रजापतिः ।
प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वा एषः । एष यत् ।
यदाग्रयणः । आग्रयणः प्रजानाम् । प्रजानाम् प्रजननाय ।
प्रजानामिति प्र – जानाम् । प्रजननाय न । प्रजननायेति
प्र – जननाय । न सादयति । सादयत्यसन्नात् । असन्नाद्धि ।
हि प्रजाः । प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्ते न ।
प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । नानु । अनु वषट् । वषट् करोति ।
करोति यत् । यदनुवषट्कुर्यात् । अनुवषट्कुर्याद् रुद्रम् ।
अनुवषट्कुर्यादित्यनु – वषट्कुर्यात् । रुद्रम् प्रजाः ।
```

प्रजा अन्ववसृजेत् । प्रजा इति प्र – जाः । अन्ववसृजेदेषः । अन्ववसृजेदित्यनु – अवसृजेत् । एष वै । वै गायत्रः । गायत्रो देवानाम् । देवानाम् "यत् । यथ् संविता । सवितैषः । एष गायत्रियै । गायत्रियै लोके । लोके गृह्यते । गृह्यते यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणो यत् । यदन्तर्यामपात्रेणं । अन्तर्यामपात्रेणं सावित्रम् । अन्तर्यामपात्रेणेत्यन्तर्याम – पात्रेणं । सावित्रमाग्रयणात् । आग्रयणाद् गृह्णाति । गृह्णाति स्वात् । स्वादेव । एवैनम् । एनम् ँयोनेः । योनेर् निः । निर् गृह्णाति । गृह्णाति विश्वे । विश्वे देवाः । **23** (**50/60**) TS 6.5.7.2 - Kramam देवास्तृतीयम् । तृतीय ए सवनम् । सवनम् न । नोत् । उदयच्छन्न् । अयच्छन् ते । ते संवितारम् । सवितारम् प्रातस्सवनभागम् । प्रातस्सवनभागङ् सन्तम् । प्रातस्सवनभागमिति प्रातस्सवन – भागम् । सन्तम् तृतीयसवनम् । तृतीयसवनमभि । तृतीयसवनमितिं तृतीय – सवनम् । अभि परि । पर्यणयन् । अनयन् ततः । ततो वै । वै ते । ते तृतीयम् ।

तृतीय ए सवनम् । सवनमुत् । उदयच्छन् । अयच्छन्. यत् । यत् तृतीयसवने । तृतीयसवने सावित्रः । तृतीयसवन इति तृतीय – सवने । सावित्रो गृह्यते । गृह्यते तृतीयस्य । तृतीयस्य सवनस्य । सवनस्योद्यत्यै । उद्यत्यै सवितृपात्रेण । उद्यत्या इत्युत् – यत्यै । सवितृपात्रेणं वैश्वदेवम् । सवितृपात्रेणेति सवित – पात्रेण । वैश्वदेवम् कलशात् । वैश्वदेवमिति वैश्व–देवम् । कलशाद् गृह्णाति । गृह्णाति वैश्वदेव्यः । वैश्वदेव्यो वै । वैश्वदेव्य इति वैश्व – देव्यः । वै प्रजाः । प्रजा वैश्वदेवः । प्रजा इति प्र – जाः । वैश्वदेवः कलशः । वैश्वदेव इति वैश्व – देवः । कलशः सविता । ईशे यत् । यथ् संवितृपात्रेणं । सवितृपात्रेणं वैश्वदेवम् । सवितृपात्रेणेति सवितृ – पात्रेण । वैश्वदेवम् कलशात् । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । कलशाद् गृह्णाति । गृह्णाति सवितृप्रसूतः । सवितृप्रसूत एव । सवितृप्रसूत इति सवितृ-प्रसूतः । एवास्मै । अस्मै प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । । प्र जनयति । 24 (50/64)

TS 6.5.7.3 - Kramam

जनयति सोमे । सोमे सोमम् । सोममभि । अभि गृह्णाति । गृह्णाति रेतः । रेतं एव । एव तत् । तद् दंधाति । दधाति सुशर्मां । सुशर्माऽसि । सुशर्मेति सु – शर्मा । असि सुप्रतिष्ठानः । सुप्रतिष्ठान इति । सुप्रतिष्ठान इति सु – प्रतिष्ठानः । इत्याह । आह सोमें । सोमे हि। हि सोमम्। सोममभिगृह्णाति। अभिगृह्णाति प्रतिष्ठित्यै। अभिगृह्णातीत्यभि – गृह्णाति । प्रतिष्ठित्या एतस्मिन् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । एतस्मिन् वै । वा अपि । अपि ग्रहें । ग्रहे मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्यो देवेभ्यः । देवेभ्यः पितृभ्यः । पितृभ्यः क्रियते । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । क्रियते सुशर्मा । सुशर्माऽसि । सुशर्मेति सु – शर्मा । असि सुप्रतिष्ठानः । सुप्रतिष्ठान इति । सुप्रतिष्ठान इति सु – प्रतिष्ठानः । इत्याह । आह मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्य एव । एवैतेन । एतेन करोति । करोति बृहत् । बृहदिति । इत्याह । आह देवेभ्यः । देवेभ्यं एव । एवैतेन । एतेन करोति ।

करोति नमः । नम इति । इत्याह । आह पितृभ्यः । पितृभ्य एव । पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । एवैतेन । एतेन करोति ()। करोत्येतावतीः । एतावतीर् वै । वै देवताः । देवतास्ताभ्यः । ताभ्य एव । एवैनम् । एन प् सर्वाभ्यः । सर्वाभ्यो गृह्णाति । गृह्णात्येषः । एष ते । ते योनिः । योनिर् विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा । त्वा देवेभ्यः । देवेभ्य इति । इत्याह । आह वैश्वदेवः । वैश्वदेवो हि । वैश्वदेव इति वैश्व – देवः । ह्यंषः । एष इत्येषः ॥ 25 (69/78) (विश्वे - प्र - पितृभ्यं एवैतेनं करोत्यं - कान्नविर्शातिश्वं) (A7) TS 6.5.8.1 - Kramam प्राणो वै । प्राण इति प्र – अनः । वा एषः । एष यत् । यदुपा ्राुः । उपाज्शुर् यत् । उपाज्शुरित्युप – अज्शुः । यदुपाज्शुपात्रेण । उपार्शुपात्रेण प्रथमः । उपार्शुपात्रेणेत्युपार्शु—पात्रेण । प्रथमश्च । चोत्तमः । उत्तमश्च । उत्तम इत्युत् – तमः । च ग्रहौ । ग्रहौ गृह्येते । गृह्येते प्राणम् । गृह्येते इति गृह्येते । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवानु । अनु प्रयन्ति । प्रयन्ति प्राणम् । प्रयन्तीति प्र – यन्ति । प्राणमनु । प्राणमिति प्र – अनम् । अनूत् । उद् यन्ति ।

षष्ठ काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

यन्ति प्रजापतिः । प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वा एषः । एष यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणः प्राणः । प्राण उपार्शः । प्राण इति प्र – अनः । उपार्शुः पत्नीः । उपार्शुरित्युप-अर्शुः । पत्नीः प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र जनयन्ति । जनयन्ति यत् । यदुपा ्शुपात्रेण । उपा ्शुपात्रेण पालीवतम् । उपा ्शुपात्रेणेत्युपा ्शु - पात्रेण । पात्नीवतमाग्रयणात् । पालीवतमितिं पाली-वतम् । आग्रयणाद् गृह्णातिं । गृह्णातिं प्रजानाम् । प्रजानाम् प्रजननाय । प्रजानामिति प्र-जानाम् । प्रजननाय तस्मात् । प्रजननायेति प्र - जननाय । तस्मात् प्राणम् । प्राणम् प्रजाः । प्राणमिति प्र – अनम् । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र – जाः । अनु प्र। प्र जायन्ते । जायन्ते देवाः । देवा वै । वा इतइतः । इतइतः पत्नीः । इत इत इतीतः – इतः । पत्नीः सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । 26 (50/70)

TS 6.5.8.2 - Kramam

लोकमजिगार्सन् । अजिगार्सन् ते । ते सुवर्गम् । सुवर्गम् । "लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् न । न प्र । प्राजानन्न् ।

अजानन् ते । त एतम् । एतम् पालीवतम् । पालीवतमपश्यन् । पालीवतमिति पाली – वतम् । अपश्यन् तम् । तमगृह्णत । अगृह्णत ततः । ततो वै । वै ते । ते सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति स्वः-गम् । लोकम् प्र । प्राजानन्न् । अजानन् यत् । यत् पालीवतः । पालीवतो गृह्यते । पालीवत इति पाली – वतः । गृह्यते सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्य प्रज्ञात्यै । प्रज्ञात्यै सः । प्रज्ञात्या इति प्र – ज्ञात्यै । स सोमः । सोमो न । नातिष्ठत । अतिष्ठत स्त्रीभ्यः । स्त्रीभ्यो गृह्यमाणः । गृह्यमाणस्तम् । तम् घृतम् । घृतम् वज्रम् । वज्रम् कृत्वा । कृत्वाऽध्नन्न् । अध्नन् तम् । तम् निरिन्द्रियम् । निरिन्द्रियम् भूतम् । निरिन्द्रियमिति निः – इन्द्रियम् । भूतमगृह्णन्न् । अगृह्णन् तस्मात् । तस्माथ् स्त्रियः । स्त्रियो निरिन्द्रियाः । निरिन्द्रिया अदायादीः । निरिन्द्रिया इति निः – इन्द्रियाः । अदायादीरपि । अदायादीरित्यदाय – अदीः । अपि पापात् । पापात् पुल्सः । पुल्स उपस्तितरम् । उपस्तितरम् वदन्ति । उपस्तितरमित्युपस्ति – तरम् । 27 (50/60)

TS 6.5.8.3 - Kramam वदन्ति यत् । यद् घृतेनं । घृतेनं पालीवतम् । पालीवत७ श्रीणाति । पालीवतमिति पाली – वतम् । श्रीणाति वज्रेण । वज्रेणैव । एवैनम् । एनम् वशे । वशे कृत्वा । कृत्वा गृह्णाति । गृह्णात्युपयामगृहीतः । उपयामगृहीतोऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असीति । इत्याह । आहेयम् । इयम् ँवै । वा उपयामः । उपयामस्तस्मात् । उपयाम इत्युप – यामः । तस्मादिमाम् । इमाम् प्रजाः । प्रजा अनु । प्रजा इति प्र – जाः । अनु प्र । प्र जायन्ते । जायन्ते बृहस्पतिसुतस्य । बृहस्पतिसुतस्य ते । बृहस्पतिसुतस्येति बृहस्पति – सुतस्य । त इति । इत्याह । आह ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै देवानाम् । देवानाम् बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव । एवास्मैं। अस्मै प्रजाः। प्रजाः प्र। प्रजा इति प्र – जाः। प्र जनयति । जनयतीन्दो । इन्दो इति । इन्दो इतीन्दो । इत्याह । आह रेतः । रेतो वै । वा इन्दुः । इन्दू रेतः । रेत एव । एव तत् । तद् दंधाति । दधातीन्द्रियावः । इन्द्रियाव इति । इन्द्रियाव इतीन्द्रिय – वः । इत्याह । 28 (50/58)

TS 6.5.8.4 - Kramam

आह प्रजाः । प्रजा वै । प्रजा इति प्र – जाः । वा इन्द्रियम् । इन्द्रियम् प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एवास्मै । अस्मै प्र । प्र जनयति । जनयत्यग्ना(3) इ । अग्ना(3) इति । इत्याह । आहाग्निः । अग्निर् वै । वै रेतोधाः । रेतोधाः पत्नीवः । रेतोधा इति रेतः – धाः । पत्नीव इति । पत्नीव इति पत्नीं – वः । इत्याह । आह मिथुनत्वाय । मिथुनत्वाय सजूः । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वायं । सजूर् देवेनं । सजूरिति स – जूः । देवेन त्वष्ट्रा । त्वष्ट्रा सोमम् । सोमम् पिब । पिबेति । इत्याह । आह त्वष्टा । त्वष्टा वै । वै पंशूनाम् । पशूनाम् मिथुनानाम् । मिथुनाना 💇 रूपकृत् । रूपकृद् रूपम् । रूपकृदिति रूप – कृत् । रूपमेव । एव पशुषु । पशुषु दधाति । दधाति देवाः । देवा वै । वै त्वष्टारम् । त्वष्टारमजिघाण्सन्न् । अजिघाण्सन्थ् सः । स पत्नीः । पत्नीः प्र । प्रापद्यत । अपद्यत तम् । तम् न । न प्रति । प्रति प्र । प्रायच्छन्न् । अयच्छन् तस्मात् । तस्मादपि । अपि वद्ध्यम् । 29 (50/57)

TS 6.5.8.5 - Kramam वद्ध्यम् प्रपन्नम् । प्रपन्नम् न । प्रपन्नमिति प्र – पन्नम् । न प्रति । प्रति प्र । प्र यच्छन्ति । यच्छन्ति तस्मात् । तस्मात् पालीवते । पालीवते त्वष्ट्रें । पालीवत इति पाली-वते । त्वष्टेऽपि । अपि गृह्यते । गृह्यते न । न सादयति । सादयत्यसंन्नात् । असंन्नाद्धि । हि प्रजाः । प्रजाः प्रजायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजायन्ते न । प्रजायन्त इति प्र – जायन्ते । नानु । अनु वषट् । वषट् करोति । करोति यत् । यदनुवषट्कुर्यात् । अनुवषट्कुर्याद् रुद्रम् । अनुवषट्कुर्यादित्यनु – वषट्कुर्यात् । रुद्रम् प्रजाः । प्रजा अन्ववसृजेत् । प्रजा इति प्र – जाः । अन्ववसृजेद् यत् । अन्ववसृजेदित्यनु – अवसृजेत् । यन् न । नानुवषट्कुर्यात् । अनुवषट्कुर्यादशान्तम् । अनुवषट्कुर्यादित्यनु – वषट्कुर्यात् । अञ्चान्तमग्नीत् । अग्नीथ् सोमम् । अग्नीदित्यग्नि – इत् । सोमम् भक्षयेत् । भक्षयेदुपा ज्ञु । उपा अधनु । उपा अधित्युप – अज्ञु । अनु वषट् । वषट् करोति । करोति न । न रुद्रम् । रुद्रम् प्रजाः । प्रजा अन्ववसृजति । प्रजा इति प्र – जाः । अन्ववसृजति शान्तम् ।

अन्ववसृजतीत्यंनु – अवसृजति । शान्तमग्नीत् । अग्नीथ् सोमम् । अग्नीदित्यग्नि – इत् । सोमम् भक्षयति । भक्षयत्यग्नीत् । अग्नीन् नेष्टुः । अग्नीदित्यग्नि – इत् । नेष्टुरुपस्थम् । उपस्थमा । उपस्थमित्युप – स्थम् । आ सींद । सीद नेष्टः । 30 (50/65) TS 6.5.8.6 - Kramam नेष्टः पत्नीम् । पत्नीमुदानय । उदानयेति । उदानयेत्युत् – आनय । इत्याह । आहाग्नीत् । अग्नीदेव । अग्नीदित्यग्नि-इत् । एव नेष्टरि । नेष्टरि रेतः । रेतो दधाति । दधाति नेष्टा । नेष्टा पत्नियाम् । पिलयामुद्गात्रा । उद्गात्रा सम् । उद्गात्रेत्युत् – गात्रा । सम् ख्यापयति । ख्यापयति प्रजापतिः । प्रजापतिर् वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वा एषः । एष यत् । यदुद्गाता । उद्गाता प्रजानाम् । उद्गातेत्युत् – गाता । प्रजानाम् प्रजननाय । प्रजानामिति प्र – जानाम् । प्रजननायापः । प्रजननायेति प्र – जननाय । अप उप । उप प्र । प्र वर्तयति । वर्तयति रेतः । रेत एव । एव तत् । । । । । तथ् सिञ्चति । सिञ्चत्यूरुणा । ऊरुणोप । उप प्र । प्र वर्तयति ।

वर्तयत्यूरुणा । ऊरुणा हि । हि रेतः । रेतः सिच्यते । सिच्यते नग्नङ्कृत्यं । नग्नङ्कृत्योरुम् । नग्नङ्कृत्येति नग्नम् – कृत्यं । ऊरुमुप । उप प्र । प्र वर्तयति । वर्तयति यदा । यदा हि । हि नग्नः । नग्न ऊरुः । ऊरुर् भवति । भवत्यथं । अथं मिथुनी ( ) । मिथुनी भवतः । भवतोऽथं । अथ रेतः । रेतः सिच्यते । सिच्यतेऽथं । अथ प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्र जायन्ते । जायन्त इति जायन्ते ॥ 31 (58/67) (प्रती: सुवर्ग – मुपस्तितर – मिन्द्रियाव इत्य – पि – सीद – मिथुन्य – ष्टौ च) (A8) TS 6.5.9.1 - Kramam इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रमहत्र् । अहन् तस्य । तस्य शीर्.षकपालम् । शीर्.षकपालमुत् । शीर्.षकपालिमति शीर्.ष–कपालम् । उदौँब्जत् । औब्जथ् सः । स द्रोणकलशः । द्रोणकलशोऽभवत् । द्रोणकलश इति द्रोण – कलशः । अभवत् तस्मात् । तस्माथ् सोमः । सोमः सम् । समस्रवत् । अस्रवथ् सः । स हारियोजनः । हारियोजनोऽभवत् । हारियोजन इति हारि – योजनः । अभवत्तम् । तम् वै । व्यचिकिथ्सत् । अचिकिथ्सज् जुहवानी(3) ।

जुहवानी(3) मा। मा हौषा(3)म्। हौषा(3)मिति। इति सः। सोऽमन्यत । अमन्यत यत् । यद्धोष्यामि । होष्याम्यामम् । आम ए होष्यामि । होष्यामि यत् । यन् न । न होष्यामि । होष्यामि यज्ञवेशसम् । यज्ञवेशसम् करिष्यामि । यज्ञवेशसमिति यज्ञ – वेशसम् । करिष्यामीति । इति तम् । तमद्धियत । अद्धियत होतुम् । होतु ए सः । सोऽग्निः । अग्निरब्रवीत् । अब्रवीन् न । न मिय । मय्यामम् । आमं र होष्यसि । होष्यसीति । इति तम् । तम् धानाभिः । धानाभिरश्रीणात् । अश्रीणात् तम् । 32 (50/54) TS 6.5.9.2 - Kramam त ए शृतम् । शृतम् भूतम् । भूतमजुहोत् । अजुहोद् यत् । यद् धानाभिः । धानाभिर्. हारियोजनम् । हारियोजन७ श्रीणाति । हारियोजनमिति हारि – योजनम् । श्रीणाति शृतत्वाय । शृतत्वाय शृतम् । शृतत्वायेति शृत-त्वाय । शृतमेव । एवैनम् । एनम् भूतम् । भूतम् जुहोति । जुहोति बह्वीभिः । बह्वीभिः श्रीणाति । श्रीणात्येतावतीः । एतावतीरेव । एवास्य । अस्यामुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँलोके । लोके कामदुघाः । कामदुघा भवन्ति ।

कामदुघा इति काम – दुघाः । भवन्त्यथों । अथो खलु । अथो इत्यथों । खल्वांहुः । आहुरेताः । एता वै । वा इन्द्रस्य । इन्द्रस्य पृञ्जयः । पृञ्जयः कामदुघाः । कामदुघा यत् । कामदुघा इति काम – दुघाः । यद्धारियोजनीः । हारियोजनीरिति । हारियोजनीरितं हारि – योजनीः । इति तस्मात् । तस्माद् बह्वीभिः । बह्वीभिः श्रीणीयात् । श्रीणीयादृख्सामे । ऋख्सामे वै । ऋख्सामे इत्यृक् – सामे । वा इन्द्रस्य । इन्द्रस्य हरी । हरी सोमपानौ । हरी इति हरी। सोमपानौ तयोः। सोमपानाविति सोम – पानौ। तयोः परिधयः । परिधयं आधानम् । परिधय इति परि – धयः । आधानम् ँयत् । आधानमित्या – धानम् । यदप्रहत्य । अप्रहत्य परिधीन् । अप्रहत्येत्यप्रं – हत्य । परिधीन् जुंहुयात् । परिधीनिति परि – धीन् । जुहुयादन्तराधानाभ्याम् । अन्तराधानाभ्याम् घासम् । अन्तराधानाभ्यामित्यन्तः – आधानाभ्याम् । 33 (50/64) TS 6.5.9.3 - Kramam घासम् प्र । प्र यच्छेत् । यच्छेत् प्रहत्य । प्रहत्य परिधीन् । प्रहत्येति प्र – हत्यं । परिधीन् जुंहोति । परिधीनिति परि – धीन् ।

जुहोति निराधानाभ्याम् । निराधानाभ्यामेव । निराधानाभ्यामिति निः – आधानाभ्याम् । एव घासम् । घासम् प्र । प्र यच्छति । यच्छत्युन्नेता । उन्नेता जुहोति । उन्नेतेत्युत् – नेता । जुहोति यातयामा । यातयामेव । यातयामेति यात-यामा । इव हि । ह्यंतर्.हि । एतर्ह्यद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युः स्वगाकृतः । स्वगाकृतो यत् । स्वगाकृत इति स्वगा – कृतः । यदद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युर् जुहुयात् । जुहुयाद् यथा । यथा विमुक्तम् । विमुक्तम् पुनः । विमुक्तमिति वि – मुक्तम् । पुनर् युनिकः । युनिकः तादृक् । तादृगेव । एव तत् । तच्छीर् षत्र । शीर्.षन्नधिनिधाय । अधिनिधाय जुहोति । अधिनिधायेत्यधि - निधाय । जुहोति शीर्.षतः । शीर्.षतो हि । हि सः। स समभवत्। समभवद् विक्रम्यं। समभवदिति सम् – अभवत् । विक्रम्यं जुहोति । विक्रम्येति वि – क्रम्यं । जुहोति विक्रम्य । विक्रम्य हि । विक्रम्येति वि – क्रम्य । हीन्द्रः । इन्द्रों वृत्रम् । वृत्रमहत्र्ं । अहन्थ् समृद्ध्यै । समृद्ध्यै पर्शवः । समृद्ध्या इति सम् – ऋद्ध्यै । पश्वो वै । वै हारियोजनीः ।

हारियोजनीर् यत् । हारियोजनीरिति हारि – योजनीः । यथ् सम्भिन्द्यात् । सम्भिन्द्यादल्पाः । सम्भिन्द्यादिति सम्-भिन्द्यात् । अल्पा एनम् । 34 (50/64) TS 6.5.9.4 - Kramam एनम् प्रावः । प्रावो भुञ्जन्तः । भुञ्जन्त उप । उप तिष्ठेरत्र् । तिष्ठेरन्. यत् । यन् न । न सम्भिन्द्यात् । सम्भिन्द्याद् बहवः । सम्भिन्द्यादिति सम् - भिन्द्यात् । बहव एनम् । एनम् पशवः । पशवोऽभुञ्जन्तः । अभुञ्जन्त उपं । उपं तिष्ठेरत् । तिष्ठेरन् मनसा । मनसा सम् । सम् बाधते । बाधत उभयम् । उभयम् करोति । करोति बहवः । बहवं एव । एवैनम् । एनम् पशवः । पशवों भुञ्जन्तः । भुञ्जन्त उपं । उपं तिष्ठन्ते । तिष्ठन्त उन्नेतरि । उन्नेतर्युपहवम् । उन्नेतरीत्युत् – नेतरि । उपहवर्मिच्छन्ते । उपहवमित्युप – हवम् । इच्छन्ते यः । य एव । एव तत्र । तत्रं सोमपीथः । सोमपीथस्तम् । सोमपीथ इति सोम – पीथः । तमेव । एवाव । अवं रुन्धते । रुन्धत उत्तरवेद्याम् । उत्तरवेद्याम् नि । उत्तरवेद्यामित्युत्तर – वेद्याम् । नि वपति । वपति पश्चवः ।

```
पशवो वै । वा उत्तरवेदिः । उत्तरवेदिः पशवः ।
उत्तरवेदिरित्युत्तर – वेदिः । पश्चवो हारियोजनीः । हारियोजनीः
पश्षं । हारियोजनीरिति हारि – योजनीः । पशुष्वेव । एव पशून् ।
पशून् प्रति । प्रति ष्ठापयन्ति ( ) । स्थापयन्तीति स्थापयन्ति ॥ 35
(50/57) (अश्रीणा- दन्तराधानाभ्या - मल्पाः - स्थापयन्ति) (A9)
TS 6.5.10.1 - Kramam
ग्रहान्. वै । वा अनु । अनु प्रजाः । प्रजाः पशवः । प्रजा इति
प्र – जाः । पश्वः प्र । प्र जायन्ते । जायन्त उपा ७ श्वन्तर्यामौ ।
उपा ७ श्वन्तर्यामाव जावयः । उपा ७ श्वन्तर्यामावित्युपा ७ शु – अन्तर्यामौ ।
अजावयः शुक्रामन्थिनौ । अजावय इत्यंजा – अवयः ।
राुक्रामन्थिनौ पुरुषाः । शुक्रामन्थिनाविति शुक्रा – मन्थिनौ ।
पुरुषा ऋतुग्रहान् । ऋतुग्रहानेकशफाः । ऋतुग्रहानित्यृतु – ग्रहान् ।
एकंशफा आदित्यग्रहम्। एकंशफा इत्येकं – शफाः। आदित्यग्रहम्
गावः । आदित्यग्रहमित्यादित्य – ग्रहम् । गावं आदित्यग्रहः ।
आदित्यग्रहो भूयिष्ठाभिः । आदित्यग्रह इत्यादित्य – ग्रहः ।
भूयिष्ठाभिर्. ऋग्भिः । ऋग्भिर् गृह्यते । ऋग्भिरित्यृक् – भिः ।
```

गृह्यते तस्मात् । तस्माद् गावः । गावः पशूनाम् । पशूनाम् भूयिष्ठाः । भूयिष्ठा यत् । यत् त्रिः । त्रिरुपा ्शुम् । उपा ्शु ् हस्तेन । उपा ् शुमित्युप – अ ्शुम् । हस्तेन विगृह्णाति । विगृह्णाति तस्मात् । विगृह्णातीति वि - गृह्णाति । तस्माद् द्वौ । द्वौ त्रीन् । त्रीनजा । अजा जनयति । जनयत्यथं । अथावयः । अवयो भूयसीः । भूयसीः पिता । पिता वै । वा एषः । एष यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणः पुत्रः । पुत्रः कलशः । कलशो यत् । यदाग्रयणः । आग्रयण उपदस्येत् । उपदस्येत् कलशात् । उपदस्येदित्युप – दस्येत् । कलशाद् गृह्णीयात् । गृह्णीयाद् यथा । यथा पिता । पिता पुत्रम् । 36 (50/62) TS 6.5.10.2 - Kramam पुत्रम् क्षितः । क्षित उपधावति । उपधावति तादृक् । उपधावतीत्युप – धावति । तादृगेव । एव तत् । तद् यत् । यत् कलशः । कलशं उपदस्येत् । उपदस्येदाग्रयणात् । उपदस्येदित्युप – दस्येत् । आग्रयणाद् गृह्णीयात् । गृह्णीयाद् यथा । यथा पुत्रः । पुत्रः पितरम् । पितरम् क्षितः । क्षित उपधावति । उपधावति तादृक् । उपधावतीत्युप – धावति । तादृगेव । एव तत् ।

तदात्मा । आत्मा वै । वा एषः । एष यज्ञस्य । यज्ञस्य यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणो यत् । यद् ग्रहः । ग्रहो वा । वा कलशः । कलशो वा । वोपदस्येत् । उपदस्येदाग्रयणात् । उपदस्येदित्युप – दस्येत् । आग्रयणाद् गृह्णीयात् । गृह्णीयादात्मनः । आत्मन एव । एवाधि । अधि यज्ञम् । यज्ञम् निः । निष्करोति । करोत्यविज्ञातः । अविज्ञातो वै । अविज्ञात इत्यवि – ज्ञातः । वा एषः । एष गृह्यते । गृह्यते यत् । यदाग्रयणः । आग्रयणः स्थाल्या । स्थाल्या गृह्णाते । गृह्णाते वायव्येन । वायव्येन जुहोति । जुहोति तस्मात् । तस्माद् गर्भेण । 37 (50/55) TS 6.5.10.3 - Kramam गर्भेणाविज्ञातेन । अविज्ञातेन ब्रह्महा । अविज्ञातेनेत्यवि – ज्ञातेन । ब्रह्महाऽवभृथम् । ब्रह्महेति ब्रह्म – हा । अवभृथमव । अवभृथमित्यव – भृथम् । अवं यन्ति । यन्ति परा । परा स्थालीः । स्थालीरस्यन्ति । अस्यन्त्युत् । उद् वायव्यानि । वायव्यानि हरन्ति । हरन्ति तस्मात् । तस्माथ् स्त्रियम् । स्त्रियम् जाताम् । जाताम् परा ।

पराऽस्यन्ति । अस्यन्त्युत् । उत् पुमार्यसम् । पुमार्यसर् हरन्ति । हरन्ति यत् । यत् पुरोरुचम् । पुरोरुचमाहं । पुरोरुचमिति पुरः – रुचम् । आह यथा । यथा वस्यसे । वस्यस आहरति । आहरति तादृक् । आहरतीत्यां – हरति । तादृगेव । एव तत् । तद् यत् । यद् ग्रहम् । ग्रहम् गृह्णाति । गृह्णाति यथा । यथा वस्यसे । वस्यस आहत्य । आहत्य प्र । आहतेत्या – हत्य । प्राह । आह तादृक् । तादृगेव । एव तत् । तद् यत् । यथ् सादयति । सादयति यथा । यथा वस्यसे । वस्यस उपनिधाय । उपनिधायापक्रामित । उपनिधायेत्युप – निधाय । अपक्रामति तादृक् । अपक्रामतीत्यप – क्रामति । तादृगेव । एव तत् । तद् यत् ( ) । यद् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्य साम्ना । साम्ना यजुषा । यजुषा क्रियते । क्रियते शिथिलम् । शिथिलम् तत् । तद्यत् । यदृचा । ऋचा तत् । तद् दृढम् । दृढम् पुरस्तादुपयामाः । पुरस्तादुपयामा यजुषा । पुरस्तादुपयामा इति पुरस्तात् – उपयामाः । यजुषा गृह्यन्ते । गृह्यन्त उपरिष्टादुपयामाः । उपरिष्टादुपयामा ऋचा ।

उपरिष्टादुपयामा इत्युपरिष्टात् – उपयामाः । ऋचा यज्ञस्य । यज्ञस्य धृत्यै । धृत्या इति धृत्यै ॥ 38 (68/78) (यथा पिता – तस्मा – दपक्रामित तादृगेव तद् य – दष्टादंश च) (A10) TS 6.5.11.1 - Kramam प्रान्यानि । अन्यानि पात्राणि । पात्राणि युज्यन्ते । युज्यन्ते न । नान्यानि । अन्यानि यानि । यानि पराचीनानि । पराचीनानि प्रयुज्यन्ते । प्रयुज्यन्तेऽमुम् । प्रयुज्यन्त इति प्र – युजन्ते । अमुमेव । एव तैः । तैर् लोकम् । लोकमभि । अभि जयति । जयति पराङ् । पराङिव । इव हि। ह्यंसौ। असौ लोकः। लोको यानि। यानि पुनः। पुनः प्रयुज्यन्ते । प्रयुज्यन्तं इमम् । प्रयुज्यन्त इति प्र-युज्यन्ते । इममेव । एव तैः । तैर् लोकम् । लोकमभि । अभि जयति । जयति पुनःपुनः । पुनःपुनरिव । पुनःपुनरिति पुनः – पुनः । इव हि । ह्ययम् । अयम् ँलोकः । लोकः प्र । प्रान्यानि । अन्यानि पात्राणि । पात्राणि युज्यन्ते । युज्यन्ते न । नान्यानि । अन्यानि यानि । यानि पराचीनानि ।

पराचीनानि प्रयुज्यन्ते । प्रयुज्यन्ते तानि । प्रयुज्यन्त इति प्र – युज्यन्ते । तान्यनु । अन्वोषधयः । ओषधयः परा । परा भवन्ति । भवन्ति यानि । यानि पुनः । पुनः प्रयुज्यन्ते । 39 (50/54) TS 6.5.11.2 - Kramam प्रयुज्यन्ते तानि । प्रयुज्यन्त इति प्र – युज्यन्ते । तान्यनु । अन्वोषधयः । ओषधयः पुनः । पुनरा । आ भवन्ति । भवन्ति प्र । प्रान्यानि । अन्यानि पात्राणि । पात्राणि युज्यन्ते । युज्यन्ते न । नान्यानि । अन्यानि यानि । यानि पराचीनानि । पराचीनानि प्रयुज्यन्ते । प्रयुज्यन्ते तानि । प्रयुज्यन्त इति प्र-युज्यन्ते । तान्यनु । अन्वारण्याः । आरण्याः पञ्चवः । पञ्चवोऽरण्यम् । अरण्यमपं । अप यन्ति । यन्ति यानि । यानि पुनः । पुनः प्रयुज्यन्ते । प्रयुज्यन्ते तानि । प्रयुज्यन्त इति प्र – युज्यन्ते । तान्यनु । अनु ग्राम्याः । ग्राम्याः पञ्चावः । पञ्चावो ग्रामम् । ग्राममुपावयन्ति । उपावयन्ति यः । उपावयन्तीत्युप – अवयन्ति । यो वै । वै ग्रहाणाम् । ग्रहाणाम् निदानम् । निदानम् वैद । निदानमिति नि–दानम् । वेद निदानवान् । निदानवान् भवति । निदानवानिति निदान – वान् । भवत्याज्यम् ।

TS 6.5.11.3 - Kramam

उपा⊌श्चन्तर्यामयोर् यत् । उपा⊌श्चन्तर्यामयोरित्युपार्शु-अन्तर्यामयोः । यदुच्यैः । उच्यैस्तत् । तदितरेषाम् । इतरेषाम् ग्रहाणाम् । ग्रहाणामेतत् । एतद् वै । वै ग्रहाणाम् । ग्रहाणाम् निदानम् । निदानम् ँयः । निदानमिति नि – दानम् । य एवम् । एवम् वैदं । वेदं निदानवान् । निदानवान् भवति । निदानवानिति निदानं – वान् । भवति यः । यो वै । वै ग्रहाणाम् । ग्रहाणाम् मिथुनम् । मिथुनम् वैदं । वेद प्र । प्र प्रजया । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र-जया । पशुभिर् मिथुनैः । पशुभिरितं पशु - भिः । मिथुनैर् जायते । जायते स्थालीभिः । स्थालीभिरन्ये । अन्ये ग्रहाः । ग्रहा गृह्यन्ते । गृह्यन्ते वायव्यैः ।

षष्ठ काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

वायव्यैरन्ये । अन्य एतत् । एतद् वै । वै ग्रहाणाम् । ग्रहाणाम् मिथुनम् । मिथुनम् यः । य एवम् । एवम् वैद । वेद प्र । प्र प्रजया । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र-जया । पशुभिर् मिथुनैः । पशुभिरिति पशु-भिः । मिथुनैर्जायते । जायत इन्द्रः । इन्द्रस्त्वष्टुः । त्वष्टुः सोमम् । सोममभीषहा । अभीषहाऽपिबत् । अभीषहेत्यभि – सहा । अपिबथ् सः । स विष्वङ्ङ् । विष्वङ्. वि । 41 (50/58) **TS 6.5.11.4 - Kramam** व्यार्च्छत् । आर्च्छथ् सः । स आत्मन्न् । आत्मन्नारमणम् । आरमणम् न । आरमणमित्या-रमणम् । नाविन्दत् । अविन्दुथ् सः । स एतान् । एताननुसवनम् । अनुसवनम् पुरोडाशान् । अनुसवनमित्यनु – सवनम् । पुरोडाशानपश्यत् । अपश्यत् तान् । तान् निः । निरवपत् । अवपत् तैः । तैर् वै । वै सः । स आत्मन्न् । आत्मन्नारमणम् । आरमणमकुरुत । आरमणमित्या – रमणम् । अकुरुत तस्मात् । तस्मादनुसवनम् । अनुसवनम् पुरोडाशाः । अनुसवनमित्यनु – सवनम् । पुरोडाञ्चा निः । निरुप्यन्ते ।

```
उप्यन्ते तस्मात् । तस्मादनुसवनम् । अनुसवनम् पुरोडाशानाम् ।
अनुसवनमित्यनु – सवनम् । पुरोडाशानाम् प्र । प्राञ्जीयात् ।
अञ्जीयादात्मन् । आत्मन्नेव । एवारमणम् । आरमणम् कुरुते ।
। ॥ ।
आरमणमित्या – रमणम् । कुरुते न । नैनम् । एन् र् सोमः ।
सोमोऽति । अति पवते । पवते ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति ।
ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति न । नर्चा । ऋचा न ।
न यजुषा । यजुषा पङ्किः । पङ्किराप्यते । आप्यतेऽथं ।
अथ किम् () । किम् ँयज्ञस्य । यज्ञस्य पाङ्कत्वम् । पाङ्कत्वमिति ।
पाङ्कत्वमिति पाङ्क – त्वम् । इति धानाः । धानाः करम्भः ।
करम्भः परिवापः । परिवापः पुरोडाञः । परिवाप इति परि–वापः ।
पुरोडाशः पयस्या । पयस्या तेन । तेन पङ्क्तः । पङ्किराप्यते ।
आप्यते तत् । तद् यज्ञस्य । यज्ञस्य पाङ्कत्वम् ।
पाङ्कत्वमिति पाङ्क - त्वम् ॥ 42 (64/73)
(भवन्ति यानि पुनः – श्रप्सिति त – द्विष्वङ् – किम् – चतुर्दश
च) (A11)
```

षष्ठ काण्डे - पञ्चमः प्रश्नः (TS 6.5)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :। (इन्द्रो वृत्राय –ऽऽयुर्वे – यज्ञेन – सुवर्गा – येन्द्रो मरुद्धि – रिदिति
। । । ।
– रन्तर्यामपात्रेण – प्राण उपा्शु पात्रे – णेन्द्रो वृत्रमहृन् तस्य –
।
गहान् – प्रान्या – न्येकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
(इन्द्रो वृत्राय – पुनर्. ऋतुनाऽऽह – मिथुनं पशवो –

।

नेष्टः पत्नी – मुपा⊌श्वन्तर्यामयो – द्विचत्वारि⊍्शत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of 6th Kandam । । (इन्द्रो वृत्राय – पाङ्कत्वं)

॥ हरिः ओं ॥ ॥ इति षष्ठ काण्डे पञ्चमः प्रञ्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥ =========

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 6.5)

<u>Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for</u> <u>Kandam 6, Prasanam 5 (TS 6.5)</u>

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	5	233	252
Anuvakam 2	3	139	165
Anuvakam 3	4	184	222
Anuvakam 4	2	80	104
Anuvakam 5	3	178	203
Anuvakam 6	5	277	312
Anuvakam 7	3	169	202
Anuvakam 8	6	308	377
Anuvakam 9	4	200	239
Anuvakam 10	3	168	195
Anuvakam 11	4	214	243
Total →	42	2150	2514